

Sortförsök i ärtor

Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Hösten 2004 skördades 4 sortförsök i ärtor inom Skåneförsöken. De enskilda försöken presenteras i tabell 1 medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 2. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 3 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 4. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, höjden vid skörd som

ger indikationer på hur lättskördad sorten är, som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Mätarsort är Celine.

Tabell 1. Enskilda ärtförsök 2004. Skörd.

SORT	710/04 Hushållningssällskapet, Ormastorp, Vallåkra Förfrukt: Vårkorn Jordart: mmh I Mo. pH 6,8 Sådd: 13/4-04. CV% 12,7				939/04 Rydsgårds Gods AB, Rydsgård Förfrukt: Höstvede Jordart: nmh mo LL. pH 6,6 Sådd: 17/4-04. CV% 7,3			
	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 20/8 Stråst.%	Höjd cm	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 9/9 Stråst.%	Höjd cm
SW Celine (965222)	35,6	100	58	50	40,0	100	33	28
SW Clara, 975496	39,6	111	65	58	35,0	88	55	39
Ceb Lumina (SW) EU	44,2	124	50	48	40,5	101	9	13
Ni Attika (PI) EU	37,0	104	48	45	31,4	79	18	24
DLF Brutus (SSd) EU	36,1	101	73	60	40,8	102	45	41
To Enigma (SSd) EU	38,8	109	63	50	31,4	79	18	23
Da Faust (SSd) EU	39,1	110	68	55	37,8	95	40	40
To Jackpot (SSd) EU	38,9	109	58	55	39,4	99	23	29
To Algarve (SSd)	40,5	114	0	13	26,8	67	5	10
To Exklusiv (SSd) EU	40,9	115	65	61	38,3	96	45	39
Ceb Tudor (SSd) EU	35,0	98	73	63	42,7	107	75	51
SL Stilo (SSd)	35,7	100	68	63	39,5	99	23	30

Tabell 1, forts. Enskilda ärtförsök 2004.

SORT	207/04 Bollerups Lantbruksinstitut, Bollerup, Tomelilla Förfrukt: Sockerbetor Jordart: nmh mo LL. pH 6,4 Sådd: 4/4-04. CV% 5,1				6/04 Br Hellberg, Västervingsvägen, Degeberga Förfrukt: Vårkorn Jordart: nmh svl Sa. pH 7,5 Sådd: 2/4-04. CV% 13,0			
	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 12/8 Stråst.%	Höjd cm	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 16/8 Stråst.%	Höjd cm
SW Celine (965222)	48,2	100	78	58	49,1	100	43	30
SW Clara, 975496	40,6	84	88	61	51,5	105	64	49
Ceb Lumina (SW) EU	51,1	106	89	48	56,1	114	20	18
Ni Attika (PI) EU	46,5	96	79	58	56,0	114	35	20
DLF Brutus (SSd) EU	46,2	96	89	68	57,4	117	93	61
To Enigma (SSd) EU	44,2	92	91	49	52,0	106	89	48
Da Faust (SSd) EU	46,5	96	98	58	58,7	120	50	29
To Jackpot (SSd) EU	45,3	94	75	60	62,3	127	65	40
To Algarve (SSd)	51,2	106	25	26	45,5	93	4	9
To Exklusiv (SSd) EU	45,3	94	88	58	55,9	114	75	46
Ceb Tudor (SSd) EU	34,7	72	88	75	37,4	76	69	46
SL Stilo (SSd)	47,4	98	58	56	45,9	94	55	34

Tabell 2. Kärnskörd av ärter i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2004			2003		2002		2001		2000		2000 - 2004		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal
Celinsköörden, dt/ha					68,6		61,9		58,5		68,4			
SW Celine	4	43,2	100	5	100	6	100	5	100	6	100	26	60,7	100
SW Clara	4	41,7	96	5	90	6	95	2	99	2	96	19	57,3	94
To Jackpot SSd	4	46,5	108	5	88	6	93	5	98	6	97	26	57,9	95
Ni Attika PL	4	42,7	99	5	92	6	103	5	96	6	100	26	59,7	98
DLF Brutus Ssd	4	45,1	104	3	87	6	94	5	94	6	92	24	56,8	94
DLF Nitouche SW				5	91	6	93	5	99	6	93	22	57,4	95
DLF Pinochio SW				5	91	6	97	5	97	6	92	22	57,5	95
Ceb Lumina SW	4	48,0	111	5	98	6	96	5	106			20	61,3	101
Da Faust SSd	4	45,5	105	5	94	6	96	5	99			20	59,2	97
To Algarve SSd	4	41,0	95	5	85							9	54,3	89
To Engima SSd	4	41,6	96											
SL Stilo SSd	4	42,1	97											
To Exklusiv SSd	4	45,1	104											
Ceb Tudor SSd	4	37,4	87											
x cv% REP	4	43,3	10,8	5	6,9	6	4,3	5	4,5	6	4,4	27	58,2	6,0
LSD PROB F1		6,80	.1766		.0216		.0019		.0308		.0057		2,20	.0001

Relativital anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Ärter områdesvis indelning 2000 - 2004. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Celine	6	65,7	100	7	63,7	100	8	55,3	100	5	61,5	100
SW Clara	5	62,4	95	5	55,7	88	4	52,8	95	5	62,0	101
To Jackpot SSd	6	61,5	94	7	57,5	93	8	54,6	99	5	61,6	100
Ni Attika PL	6	65,0	99	7	59,1	93	8	54,9	99	5	64,2	104
DLF Brutus Ssd	5	61,2	93	7	57,1	90	7	53,0	96	5	59,9	97
DLF Nitouche SW	6	60,2	92	5	58,1	91	7	53,7	97	4	62,3	101
DLF Pinochio SW	6	61,4	93	5	56,9	89	7	53,6	97	4	62,5	102
Ceb Lumina SW	4	62,8	96	6	63,2	99	6	56,1	101	4	66,3	108
Da Faust SSd	4	62,7	95	6	59,8	94	6	54,8	99	4	62,9	102
To Algarve SSd	1	62,5		4	56,8	89	2	43,7	79	2	57,3	93
x cv% REP	6	62,5	5,5	7	58,8	5,2	8	53,3	7,2	5	62,1	5,7
LSD PROB F1		5,10	.2189		3,70	.0002		4,70	.0582		5,20	.2099

Relativital anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i ärter under åren 2000 - 2004.

SORT	Strå- styrka 0-100*	Strå- längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Tusen- kornv. g	Protein % av ts	Spill vid skörd kg/ha
SW Celine	48	85	39	120	275,1	21,86	223
SW Clara	20	3	15	0	-10,9	-1,1	6
To Jackpot SSd	13	2	11	0	7,7	1,0	34
Ni Attika PL	5	3	5	-1	-2,1	-1,6	55
DLF Brutus Ssd	19	4	15	3	-4,7	0,8	-6
DLF Nitouche SW	14	-1	10	2	14,6	0,7	12
DLF Pinochio SW	8	3	7	-1	-27,6	-0,1	15
Ceb Lumina SW	-8	-12	-9	1	-6,7	0,8	101
Da Faust SSd	17	0	12	-1	-20,6	-1,8	-6
To Algarve SSd	-29	-15	-21	0	24,5	1,0	134
x cv% REP	54	84	44	120	272,5	21,83	257
LSD PROB F1	7	3	4	1	9,8	0,55	92

Sortegenskaper för Celine. Övriga med avvikelse från Celine, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd

**) Plus betyder senare mognad

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera viltblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Celine från Svalöf Weibull är numera mätarsort och den har mycket hög avkastning. Svag, lång rev som hamnar något närmare marken vid skörd än de flesta andra sorter. Proteinhalten är hög.

SW Clara från Svalöf Weibull är en ny matärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är lägre än mätarens.

TO Jackpot från Scandinavian Seed är en möjlig matärt som har hög avkastning, särskilt 2004, men lägre 02 och 03. Den har längre, styvare rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är höga.

Ni Attika från Plantev är en ny sort som har mycket hög skörd. Reven är långa och starka medan proteinhalten är låg.

DLF Brutus från Scandiavian Seed är grönnfrög, längre, styvare rev som ligger högt vid skörd. Hög proteinhalt. Mognar sent.

DLP Nitouche från Svalöf Weibull är grönnfrög med ganska hög avkastning. Reven är styvare och ligger längre från marken än mätarens. Den har hög proteinhalt och tusenkornvikt men mognar sent. Den uppges ha tolerans mot ärtrottröta. Provades ej 2004.

DLF Pinochio från Svalöf Weibull har något längre och styvare rev som ligger längre från marken än mätarens. Avkastningen är ganska hög men tusenkornvikt låg. Provades ej 2004.

Ceb Lumina från Svalöf Weibull är en ny sort med hög skörd, särskilt 2004. Reven är kort, svag och ligger nära marken vid skörd. Den har ganska stort spill. Proteinhalten är ganska hög.

Da Faust från Scandinavian Seed är en ny sort med hög avkastning 2004 med styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är låg.

Algarve är en ny sort från Scandinavian Seed med lägre skörd än mätaren. Den har hög tusenkornvikt och proteinhalt samt högst spill i försöken.

Övriga sorter endast provade ett år varför egenskaperna inte kan redovisas.